

Sygn. akt V **GC 2587/19 upr**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2020 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu V Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Ryszard Kołodziejski
Protokolant:	st.sekr.sądowy Justyna Kołakowska

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2020 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z o.o. w W.

przeciwko W. K.

o zapłatę

I oddala powództwo;

II zasądza od powoda (...) Spółki z o.o. w W. na rzecz pozwanego W. K. kwotę 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt V **GC 2587/19upr**

UZASADNIENIE

Wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 29 czerwca 2020 roku

Powód (...) sp. z o.o. w W. wniósł w dniu 9 maja 2019 roku pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym żądał zasądzenia od pozwanego W. K. kwoty 2.932,61 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 października 2018 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko powód wskazał, że strony łączyła umowa kompleksowa dostarczania paliwa gazowego z dnia 22 września 2017 roku. Na podstawie aneksu do umowy pozwany zobowiązał się do pobrania w okresie od października 2017 roku do grudnia 2018 roku paliwa w łącznej ilości – (...). Pozwany jednakże nie odebrał zastrzeżonej ilości paliwa w związku z czym powód nałożył na niego karę umowną zgodnie z § 5 ust. 1 aneksu w wysokości 4.042,39 zł, której termin płatności minął w dniu 17 września 2018 roku. W dniu 28 stycznia 2019 roku powód złożył oświadczenie o potrąceniu w/w wierzytelności z wierzytelnością pozwanego w wysokości 1.109,78 zł, a wierzytelności umorzyły się do wysokości wierzytelności niższej. W związku z czym powód dochodzi kwoty 2.932,61 zł (k. 4-5).

W terminie przewidzianym przez ustawę pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w całości. W sprzeciwie pozwany żądał oddalenia powództwa oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł zarzut przedawnienia oraz zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powoda, wskazał także że w jego ocenie roszczenie nie istnieje, a nadto nie zostało udowodnione. W kolejnym piśmie pozwany wskazał, że w 2018 roku doszło do rozwiązania umowy, a więc pozwany nie

mógł dalej pobierać paliwa, a więc zobowiązania pozwanego w zakresie limitu ilości odbieranego przez niego paliwa gazowego winny uwzględniać fakt zakończenia pomiędzy stronami współpracy i tym samym ulec pomniejszeniu proporcjonalnie do okresu przez jaki wspomniana umowa rzeczywiście obowiązywała. Pozwany rozwiązał umowę albowiem zmienił dostawcę paliwa gazowego z powodowej spółki na (...) sp. z o.o. we W., a przez powoda podmiot ten został poinformowany o rozwiązaniu umowy bez jakichkolwiek obciążeń finansowych. Pozwany wskazał, że oświadczenie o potrąceniu nie konkretyzuje czego dotyczyła dokładnie kwota 1.109,78 zł. Pozwany twierdził także że postanowienia aneksu z dnia 22 września 2017 roku są nieważne i tym samym nieskuteczne w stosunku do pozwanego, albowiem pozwany nie miał możliwości zmiany ilości deklarowanej odbieranego gazu. (k. 19-20, 55-58)

W piśmie procesowym z dnia 10 lutego 2020 roku (data stempla pocztowego) powód odniósł się do zarzutów pozwanego. Powód potwierdził, że wypowiedzenie umowy nastąpiło w dniu 1 lutego 2018 roku, co nie oznacza że zamówiona przez pozwanego ilość paliwa gazowego powinna ulec pomniejszeniu proporcjonalnie do okresu przez jaki umowa rzeczywiście obowiązywała. Zdaniem powoda wypowiedzenie umowy nie pozbawiło powoda roszczenia o zapłatę kary umownej. Narzucenie określonej ilości odebrania paliwa gazowego było uzasadnione faktem, że paliwo to było sprzedawanego pozwanego po niższej cenie. (k. 73-74)

Sąd ustalił, co następuje:

Powód (...) sp. z o.o. w W. w dniu 22 września 2017 roku zawarł umowę nr (...) z pozwanym W. K. prowadzącym działalność gospodarczą o nazwie M. (...) z siedzibą w P., której przedmiotem było dostarczanie paliwa gazowego do instalacji znajdującej się w Obiekcie Odbiorcy na adres ul. (...) dz. 361/23 w C.. W tym samym dniu strony podpisały aneks do umowy kompleksowej zgodnie, z którym pozwany wybrał wariant specjalny „wariant 33” i zobowiązał się do odbioru paliwa gazowego w okresie od 1 października 2017 roku do 31 grudnia 2018 roku w ilości 119.368 kWh za stałą cenę specjalną 9,489 zł netto. Zgodnie z treścią aneksu aneks wygasa między innymi jeśli w trakcie jego obowiązywania odbiorca wypowie umowę – z dniem wypowiedzenia. Zgodnie z § 5 ust. 2 umowy jeśli odbiorca z przyczyn od niego zależnych nie odbierze w okresie obowiązywania aneksu (...) (Kontraktowych Ilości Obowiązkowych, które zgodnie z § 5 ust. 1 wynoszą 95.494 kWh) zobowiązany będzie do zapłaty kary umownej za każdą 1 kWh paliwa gazowego stanowiącą różnicę między (...) a ilością faktycznie odebraną w wysokości 75 % stałej ceny specjalnej za paliwo gazowe określone w aneksie, obowiązującej w dniu wygaśnięcia aneksu.

Zgodnie z § 7 ust. 7 umowy kompleksowej w przypadku zmiany dotychczasowego sprzedawcy umowa z odbiorcą końcowym ulega rozwiązaniu z końcem miesiąca gazowego następującego po miesiącu gazowym, w którym oświadczenie o wypowiedzeniu zostało złożone sprzedawcy.

Ilości (...) została ustalona arbitralnie przez powoda wyłącznie na podstawie modelu pieca gazowego należącego do pozwanego.

(**dowód:** aneks nr (...) do umowy – k. 33-36, umowa kompleksowa – k. 36v.-41, wyliczenie kary umownej – k. 78, zeznania pozwanego W. K. 00:04:16-00:26:06 – k. 90v.-91)

Pozwany wypowiedział umowę ze skutkiem na dzień 1 lutego 2018 roku. Od tego dnia powód zaprzestał dostarczania oraz sprzedaży paliwa gazowego do punktu poboru.

Pozwany dokonał wypowiedzenia umowy z uwagi na znalezienie tańszego sprzedawcy i dostawcy paliwa gazowego. Nowy dostawca został poinformowany, że nastąpi rozliczenie dostawy gazu.

(**dowód:** okoliczności bezsporne nadto pismo powoda z dnia 9 stycznia 2018 roku – k. 82, zeznania pozwanego W. K. 00:04:16-00:26:06 – k. 90v.-91)

W dniu 17 sierpnia 2018 roku powód wystawił pozwanemu notę obciążeniową nr (...) na kwotę 4.042,39 zł z tytułu kary umownej za niedotrzymanie warunków umowy.

Pismem z dnia 27 września 2018 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 4.042,39 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

(**dowód:** przedsądowe wezwanie do zapłaty – k. 28, nota obciążeniowa nr (...) wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 30-31)

W dniu 22 stycznia 2018 roku powód wystawił fakturę VAT zgodnie, z którą za okres od 1 lutego 2018 roku do 28 lutego 2018 roku pozwany winien zapłacić kwotę 1.109,78 zł. W dniu 22 lutego 2018 roku powód wystawił korektę faktury, zgodnie z którą do zwrotu pozwanemu należne jest 1.109,78 zł.

(**dowód:** faktura VAT nr (...) – k. 80, faktura VAT nr (...) – k. 81)

Pismem z dnia 28 stycznia 2019 roku powód złożył oświadczenie o potrąceniu wierzytelności z tytułu umów kompleksowych dostarczania paliwa gazowego w wysokości 4.042,39 zł z wierzytelnością pozwanego jaka przysługuje mu od powoda w wysokości 1.109,78 zł. Oświadczenie zostało doręczone pozwanemu w dniu 4 lutego 2019 roku.

(**dowód:** oświadczenie o potrąceniu – k. 32, śledzenie przesyłek- k. 75-77)

Gdy pozwany próbował skontaktować się z powodem w sprawie zadłużenia, powód poinformował, że sprawą dotyczącą pozwanego się już nie zajmuje. Pozwany nie otrzymał także wyczenia kwoty, której żądał powód. Pozwany kontaktował się z powodem celem zmniejszenia planowanego poboru energii jednakże został poinformowany, że jeśli zmniejszy pobór i go przekroczy to może to powodować obciążenia finansowe.

(**dowód:** zeznania pozwanego W. K. 00:04:16-00:26:06 – k. 90v.-91)

Pozwany dokonał poboru paliwa gazowego do dnia rozwiązania umowy w wysokości 38.693 kWh.

(**dowód:** wyczenie kary umownej – k. 78)

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny niniejszej sprawy sąd ustalił na podstawie niekwestionowanych przez strony dowodów z dokumentów oraz na podstawie zeznań powoda W. K., które Sąd uznał za wiarygodne, bowiem były wewnętrznie spójne, szczegółowe i wyczerpujące. Wskazać należy, że jego zeznania korespondowały również z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym w postaci dokumentów.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Ustalając stan faktyczny, Sąd miał na uwadze, iż okolicznością bezsporną było związanie stron postępowania umową która obejmowała sprzedaż paliwa gazowego oraz świadczenie usług dystrybucji oraz fakt, że na podstawie tej umowy dostarczano pozwanemu paliwo gazowe. Aktem prawnym, który określa zasady i warunki zaopatrywania odbiorców w paliwo gazowe przez przedsiębiorstwa energetyczne jest ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 755). Zgodnie z art. 5 ust. 1 i 3 powyższej ustawy dostarczanie paliw gazowych lub energii odbywa się, po uprzednim przyłączeniu do sieci, o którym mowa w art. 7, na podstawie umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji albo umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji i umowy o świadczenie usług magazynowania paliw gazowych lub umowy o świadczenie usług skraplania gazu. Dostarczanie paliw gazowych lub energii może odbywać się na podstawie umowy zawierającej postanowienia umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji tych paliw lub energii, zwanej dalej „umową kompleksową”. Nadto w myśl art. 535 § 1 k.c. w zw. z art. 555 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Przepisy o sprzedaży rzeczy stosuje się odpowiednio do sprzedaży energii, praw oraz wody.

Kwestią sporną między stronami była zasadność naliczania przez powoda kary umownej za przedterminowe wypowiedzenie umowy i nie zrealizowanie poboru określonej ilości paliwa gazowego. W ocenie pozwanego zapis umowny przewidujący karę umowną ze względu na niezrealizowanie limitu poboru paliwa gazowego jest nieskuteczny wobec pozwanego z uwagi choćby na naruszenie zasad współżycia społecznego. Postanowienie umowne przewidujące karę umowną na wypadek wypowiedzenia umowy powoduje, iż rozwiązanie niekorzystnej umowy staje się w zasadzie niemożliwe bez obciążania pozwanego karami umownymi.

Streszczając sytuację stron ukształtowaną przez zapisy przedmiotowej umowy kompleksowej i aneksu do tej umowy warto nadmienić, że powód zobowiązany był do odbioru paliwa gazowego w okresie od 1 października 2017 roku do 31 grudnia 2018 roku w ilości 95.494 kWh (§ 5 ust. 2 aneksu) za stałą cenę specjalną wynoszącą 9,489 zł netto.

Przechodząc do właściwych rozważań należy wskazać, że w przypadku wygaśnięcia aneksu do umowy i niezrealizowania odpowiedniej ilości poboru paliwa gazowego w okresie obowiązywania aneksu, z przyczyn zależnych od odbiorcy, odbiorca zobowiązany jest do zapłaty sprzedawcy kary umownej obliczonej zgodnie z § 5 pkt 2 aneksu nr (...) do umowy. Przy tej okazji należy jednakże zwrócić uwagę na § 7 umowy kompleksowej, która dopuszcza rozwiązanie umowy w przypadku zmiany dotychczasowego sprzedawcy paliwa gazowego. Punkt 9 § 7 umowy określa trzy sytuacje, które umożliwiają rozwiązanie umowy zawartej z odbiorcą w trybie zmiany sprzedawcy bez konieczności jej rozwiązywania za porozumieniem stron. Tak sformułowana treść umowy nakazuje interpretowanie rozwiązania umowy w trybie zmiany sprzedawcy (w zakresie nie dotyczącym przypadków określonych w § 7 pkt 9 umowy) jako rozwiązanie umowy za porozumieniem stron. Zgodnie natomiast z § 7 pkt 1 umowy rozwiązanie umowy kompleksowej może nastąpić w każdym czasie za pisemnym porozumieniem stron. Powód pismem z dnia 9 stycznia 2018 roku poinformował, że umowa kompleksowa zostanie rozwiązana z upływem doby gazowej rozpoczynającej się w dniu 31 stycznia 2018 roku.

W niniejszej sprawie doszło więc do rozwiązania umowy kompleksowej z dniem 1 lutego 2018 roku, w związku z czym stron nie wiązały już żadne postanowienia umowne, ani tym bardziej postanowienia aneksu.

Co istotne, należy w tym miejscu przytoczyć zeznania powoda, który wskazał, że do ustalenia (...) doszło w zasadzie wyłącznie na mocy arbitralnej decyzji powoda, który na podstawie modelu pieca pozwanego wyliczył planowane zużycie paliwa gazowego. Powyższe jednak okazało się nierealne, albowiem z uwagi na niecałkowite wdrożenie budynku pozwanego do użytku, zużycie nie osiągało poziomów określonych przez (...) sp. z o.o. w W..

Zgodnie z art. 483 § 1 k.c. strony mogą zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody (art. 484 § 1 k.c.). Kara umowna jest dodatkowym zastrzeżeniem umownym wprowadzanym do umowy w ramach swobody kontraktowania, mającym na celu wzmocnienie skuteczności więzi powstałej między stronami w wyniku zawartej przez nie umowy i służy realnemu wykonaniu zobowiązań (wyrok Sądu Najwyższego z 8 sierpnia 2008 r., sygn. V CSK 85/08, LEX nr 457785). W doktrynie i orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że choć odpowiedzialność dłużnika z tytułu kary umownej za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nie jest uzależniona poniesieniem przez wierzyciela szkody, to jest uwarunkowana pozostałymi przesłankami odpowiedzialności kontraktowej przewidzianej w art. 471 k.c. Kara umowna stanowi odszkodowanie umowne i przysługuje wierzycielowi jedynie wtedy, gdy niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy jest następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. Innymi słowy zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej pokrywa się z zakresem ogólnej odpowiedzialności kontraktowej dłużnika, który zwolniony jest od obowiązku zapłaty kary, gdy wykaze, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania było następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności. Oznacza to, że przesłanką dochodzenia zapłaty kary umownej jest wina dłużnika w postaci co najmniej niedbalstwa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011r., II CSK 318/10, Lex nr 784914; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2010r., II CSK 180/10, Lex nr 970070; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2008r., V CSK 362/07, Lex nr 515710, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2007r.). W przypadku jednakże kary umownej mamy do czynienia

z domniemaniem, iż owo niewykonanie lub też niewłaściwe wykonanie umowy wynika właśnie z winy dłużnika, który to może jednak przeprowadzić dowody mające na celu obalenie rzeczzonego domniemania.

Mając na uwadze zeznania powoda, w ocenie Sądu, powyższe domniemanie uległo obaleniu. Pozwany bowiem wskazał, że do ustalenia ilości poboru paliwa gazowego doszło wyłącznie na podstawie obliczeń powoda, który nie wziął pod uwagę wyłączenia części budynku z użytkowania. Obarczył on pozwanego obowiązkiem, którego z przyczyn niezależnych od siebie, nie był on w stanie zrealizować. Ponadto warto wskazać, że pozwany próbował z powodem negocjować zmniejszenie limitu poboru paliwa gazowego, jednakże ten zagroził pozwanemu obciążeniem go dodatkowymi opłatami. Powód korzystając z prawa do poszukiwania najtańszego oferenta skorzystał z dostawy i sprzedaży paliwa gazowego od innego podmiotu, w związku z czym doszło do rozwiązania umowy, a rozwiązanie to (o czym mowa wyżej) mając na uwadze brzmienie postanowień umowy należało traktować jako rozwiązanie umowy za porozumieniem stron. Niezależnie jednak od przedwczesnego wypowiedzenia umowy kompleksowej, zgodnie z wyliczeniem przedłożonym przez powoda, pozwany mimo kontynuowania umowy, nie był w stanie do końca 31 grudnia 2018 roku osiągnąć poboru paliwa w wysokości 95.494 kWh skoro na dzień 1 lutego 2018 roku pobór ten wyniósł tylko 38.693 kWh. Mając na uwadze brak winy w niezrealizowaniu limitu poboru paliwa gazowego, późniejsze rozwiązanie umowy i tym samym zaprzestanie poboru paliwa pozostawało, w ocenie Sądu, bez wpływu na zasadność obciążenia pozwanego karami umownymi. Nadmienić także można, że skoro strony doszły do porozumienia w zakresie rozwiązania umowy, obarczanie pozwanego dodatkowymi karami z uwagi na rozwiązanie umowy (które w świetle jej postanowień było w pełni dopuszczalne) byłoby, z gruntu niesłuszne i niezgodne z zasadami współzycia społecznego.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że niezrealizowanie limitu poboru paliwa było niezależne od pozwanego, w związku z czym powodowi nie przysługuje roszczenie z tytułu kar umownych. Powództwo w związku z tym należało oddalić, na podstawie art.535 k.c. w zw. z art.555 k.c. i art. 5 k.c.. Z uwagi na niezasadność samej podstawy roszczenia powoda, Sąd nie widzi potrzeby ustosunkowania się do innych zarzutów pozwanego, w tym zarzutu przedawnienia dochodzonego pozwem roszczenia.

Konsekwencją rozstrzygnięcia o żądaniu pozwu było orzeczenie o kosztach procesu. Strona powodowa jako przegrywająca sprawę ponosi koszty celowej obrony strony pozwanej, stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.). Koszty po stronie pozwanej obejmowały kwotę 900 złotych z tytułu opłaty za czynności radców prawnych, stosownie do wartości przedmiotu sporu [§ 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265)] oraz kwotę 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sygnatura akt **V GC 2587/19**

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień;
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda – r. pr. K. G.;
3. przedłożyć z wpływem lub po 21 dniach od wykonania zarządzenia.

T., dnia lipiec 2020 roku,

sędzia Ryszard Kołodziejski